

Γιώργος ΤΣΟΓΚΑΣ. Ο διάβολος καμιά φορά κρύβεται στις λεπτομέρειες!

Τις τελευταίες ημέρες παρατηρούμε μια σπουδή στα τεκταινόμενα τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και στο NATO σε ότι αφορά στα Ελληνο-Τουρκικά, μετά την πρόσφατη κρίση του παρελθόντος θέρους. Διαφαίνονται δε και πιέσεις από τους δύο οργανισμούς, εκατέρωθεν, παράλληλα με τη συναφή απόφαση για υλοποίηση διερευνητικών επαφών (επανάληψη ουσιαστικά των ομοίων που είχε μονομερώς η Τουρκία διακόψει το 2016). Στο πλαίσιο αυτό θα εστιάσω την προσοχή στο παρόν άρθρο στην τελευταία εξέλιξη που αφορά στην επίσκεψη του Γενικού Γραμματέα NATO κ. Στόλτενμπεργκ σε Άγκυρα και Αθήνα την 5^η και 6^η τρέχοντος μηνός. Ευρύτερο πλαίσιο ανάλυσης πραγματοποίησα σε σχετικό πρόσφατο άρθρο μου, που αφορούσε κυρίως τις εξελίξεις μετά την ολοκλήρωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Θα τολμήσω σήμερα μια «αθώα» ανάλυση για το πως εξέλαβε την επίσκεψη του κ. Στόλτενμπεργκ η κάθε χώρα!

Κατ' αρχάς για την επίσκεψη στην Τουρκία μέχρι και το προηγούμενο απόγευμα (ίσως και το ίδιο πρωί της 5^{ης} Οκτωβρίου 2020) δεν ήταν ξεκάθαρο αν ο ΓΓ NATO θα συναντούσε τον κ. Ερντογάν, τουλάχιστον όσο ήταν διακριτό ότι οι όποιες δηλώσεις θα εγένετο με τον ΥΠΕΞ κ. Τσαβούσογλου. Εξέφρασα τότε την προσωπική μου αντίληψη ότι αν ο κ. Στόλτενμπεργκ δεν συναντούσε τον κ. Ερντογάν, θα έπρεπε για σημειολογικούς λόγους (ο κ. Στόλτενμπεργκ πρώην πρωθυπουργός και ο ίδιος θα το καταλάβαινε απόλυτα και θα ελάμβανε το μήνυμα της πρέπουσας -κατ' αναλογίας- διπλωματίας) να μην γίνει η συνάντησή του με τον Έλληνα πρωθυπουργό. Διεφάνη όμως ότι συναντήθηκε λοιπόν με τον κ. Ερντογάν ως προκύπτει από μηνύματα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης! Άρα καλώς τηρήθηκε το πρόγραμμα του στην Αθήνα. Υπάρχει μιά διαφορά όμως, αυτή της κοινής δηλώσεως στον τύπο, Στόλτενμπεργκ με τον κ. Πρωθυπουργό. Θα εστιάσω στο περιεχόμενο αυτής αλλά και στο παρασκήνιο ακολούθως. Στην Άγκυρα ο κ. Ερντογάν, κατά γνωστή και πάγια τακτική τουρκικού παζαριού, άφησε τον ΥΠΕΞ του να φτάσει το παιχνίδι της διαπραγμάτευσης σε ένα επίπεδο, κρατώντας το τελευταίο χαρτί της παρτίδας για τον εαυτό του και για χρόνο που εκείνος θα επιλέξει. Δεν έχει δε δεσμευθεί ο ίδιος (τουλάχιστον καταγεγραμμένα επίσημα) για τις όποιες εξελίξεις μέσω συναφών ανακοινώσεων από πλευράς του ή από κοινού. Αντίθετα ο κ. Μητσοτάκης προέβη στην συναφή από κοινού δήλωση. Σαφώς και η διαφάνεια είναι μιά αρχή που πρέπει να διέπει διεθνείς σχέσεις και διεθνείς οργανισμούς!

Αθώα υποστηρίζω, ότι ως καλός οικοδεσπότης ο κ. πρωθυπουργός θα έπρεπε να αφήσει πρώτα το βήμα στον υψηλό επισκέπτη. Αυτό προφανώς θα εξυπηρετούσε την ευκαιρία τοποθέτησης του κ. Πρωθυπουργού κατά τρόπο ώστε να καλύψει την «διαβολική» περίπτωση που ο ΓΓ NATO θα έκανε «ένα αθώο» λαθάκι, κάτι που εν προκειμένω έκανε! Ποιό ήταν αυτό; Μα μίλησε για διαμάχες (ή διαφιλονικήσεις) στον πληθυντικό -disputes-, όταν θα πρέπει να έχει πολύ σοβαρά αντιληφθεί ότι δεν υφίσταται έτερο ζήτημα στο τραπέζι των

διερευνητικών επαφών που και ο ίδιος προωθεί και εν πολλοίς υποστηρίζει πλην αυτού (μοναδικό) της οριοθέτησης των θαλασσίων ζωνών! Εκτιμώ ότι η ακόλουθη του «disputes»¹ αναφορά του σε «national law» (αντί του «international law», που τουλάχιστον έτσι καταγράφεται στο συνοδευτικό του βίντεο, κείμενο, στην ιστοσελίδα της συμμαχίας), μάλλον εμπίπτει στο φραστικό του θέματος της αγγλικής γλώσσας, αν και όταν τοποθετείται ένα τόσο υψηλά ιστάμενο πρόσωπο σε αυτό το επίπεδο και ο απώτατος στόχος είναι να περάσει το μήνυμα άνευ αμφισβητήσεων, τονίζει ιδιαίτερα τις επίμαχες λέξεις / φράσεις. Δεν ισχύει όμως το αυτό με το «disputes». Ο ΓΓ και το είπε (στην συνέντευξη τύπου δίπλα στον κ. Μητσοτάκη) και το εννοούσε! Και ουδείς (τουλάχιστον δυναμικά) το παρατήρησε!

Απόδειξη του ισχυρισμού μου είναι ότι στο site του NATO, το συναφές κείμενο της επισκέψεως στην Τουρκία αναφέρει «disputes», ενώ το αντίστοιχο από την επίσκεψη στην Αθήνα «dispute», ενώ ξαναλέω ότι προφορικά (και ξεκάθαρα) ο κ. Στόλτενμπεργκ στην Αθήνα είπε «disputes». Θα μου πείτε πολύ μελάνι και πολλά λόγια για το αυτονόητο? Θα σας απαντήσω ότι είμαστε απρόκλητα «αθώοι» αν όχι αφελείς. Αυτά στην γραφειοκρατία δεν θα πρέπει να γίνονται αποδεκτά και θα πρέπει να αναδεικνύονται με αυτόματα αντανακλαστικά.

Βεβαίως προτιμότερο από πλευράς μας να είχε καλλιεργηθεί η συναντίληψη με τον κ. Στόλτενμπεργκ και να μην ομιλούμε για διαφιλονικίες / disputes, αλλά για το ένα και μοναδικό / outstanding (ή pending) ζήτημα στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων των διερευνητικών επαφών, όπου ως τέτοιος χαρακτηρισμός από πλευράς του και την επιθυμητή αλληλεγγύη (έτσι μας λέει) καταδεικνύει, αλλά και την επιδίωξη για ειρηνική διευθέτηση των όποιων ενδοσυμμαχικών προβλημάτων (έτσι μας ξαναλέει) καταγράφει.

Πριν κλείσω την παρούσα ανάλυση, θα ήθελα να επισημάνω το συναφές «ευφυολόγημα» του κ. Στόλτενμπεργκ υποστηριζόμενου από την γραφειοκρατία της συμμαχίας για το θέμα της δημιουργίας του μηχανισμού για την αποκλιμάκωση² μεταξύ Ελλάδος - Τουρκίας, «... hotline ... to facilitate de-confliction at sea or in the air», σε ενδεχόμενη τέτοια περίπτωση. Δεν κατανοώ την αντίληψη του ΓΓ NATO και θα ήθελα να τον ακούσω να τοποθετείται επ' αυτής (το αυτό επιζητώ και από ημέτερους νοήμονες). Τι έχει λοιπόν στο μυαλό του όταν ομιλεί για «deconfliction»; πως το αντιλαμβάνεται, όταν τα τουρκικά μαχητικά παραβιάζουν τον εθνικό εναέριο χώρο μας, ή όταν τα πολεμικά πλοία καταστρατηγώντας το δικαίωμα της αβλαβούς διελεύσεως τελικά παραβιάζουν τα χωρικά μας ύδατα; Τι θεωρεί λοιπόν, ότι μέσω του «απόρρητου τηλεφώνου» που θα λειτουργεί 24/7, θα δηλώνεται από την Τουρκία η παραβίαση της κυριαρχίας μας (υπέρπτωση νήσων από μαχητικά αεροσκάφη, παραβίαση EEX και EXY, καταπάτηση δικαιώματος αβλαβούς διελεύσεως κλπ) και λόγω του επιθυμητού της επιτεύξεως του «safety», θα πρέπει να

¹ Ηχητικά ντοκουμέντα στο διαδίκτυο από πληθώρα πηγών, συμπεριλαμβανομένης και της επίσημης του NATO.

² https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_178523.htm?selectedLocale=en

απεμπολούμε το εθνικό μας «security» και τελικά να εκφράσουμε και ικανοποίηση για την «αποτελεσματικότητα του μηχανισμού»? Υπάρχει συναντίληψη κυρίων Ερντογάν και Στόλτενμπεργκ? Το αυτό θα ισχύσει αν δικά μας αεροσκάφη εκτελέσουν υπέρπτηση της Μαρμαρίδος ή των στενών του Ελλησπόντου? Με ένα επιτελικό τηλέφωνο και τα καταφέραμε και καθαρίσαμε? Ρητορικές βεβαίως οι ερωτήσεις και για όποιον έχει απορία ας θυμηθεί την αντίδραση της Τουρκίας κατά την διείσδυση του Ρωσικού μαχητικού (προ πενταετίας) για λίγα δευτερόλεπτα όπου και προέβη στην άνευ ετέρας κατάρριψή του.

Μάλλον και πολύ αθώοι είμαστε και ο διάβολος κρύβεται στις λεπτομέρειες!

Υποναύαρχος (εα) Γεώργιος ΤΣΟΓΚΑΣ ΠΝ

Μέλος ΕΛΙΣΜΕ